

L'obertura econòmica: una oportunitat per Andorra

Jordi ALCOBÉ i FONT

Avui fa prop de dos mesos, el Consell General aprovava la Llei d'inversions estrangeres; una llei que marca un abans i un després en la història econòmica d'Andorra, després de molts anys en què les restriccions a la inversió forana han estat un veritable fre a la creació d'activitat i de riquesa.

De fet, la protecció legal que mantenien la majoria de sectors de l'economia andorrana ha produït en molts casos un ofegament de les empreses, per la seva manca de possibilitat de treballar fora d'Andorra i davant un mercat cada vegada més madur i més reduït. No és casualitat que haguem perdut més de 3 milions de visitants des del 2004 o que les importacions en valor i euros constants siguin les mateixes l'any 2011 que el 1988.

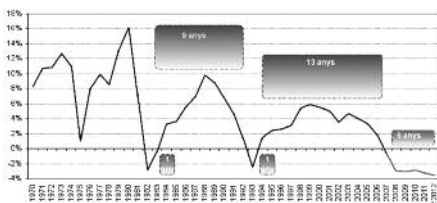
I han passat gairebé trenta anys, en què, el 19 de maig del 1983 el Consell General aprovava el Reglament de societats mercantils, sota el Govern d'Oscar Ribas. Un reglament que limitava el capital estranger a un màxim d'una tercera part del capital de les societats, i es possibilitaven de forma puntual les societats d'interès públic i social amb 100% de capital estranger. Trenta anys més tard, aquesta excepció, passa a ser la norma. El projecte de Llei d'inversions estrangeres posa punt i final a les restriccions al capital estranger de les societats andorranes i sense cap limitació sectorial. S'aixequen les barreres en la compra de béns immobles per a estrangers, i es donen els drets econòmics a tots els residents des del primer moment.

L'objectiu final d'aquesta obertura no és cap altre que promocionar un nou model de creixement sostenible via l'atracció d'inversions i projectes productius, que fomentin, per una part, una diversificació de l'economia andorrana, però sobretot una reactivació dels sectors econòmics i empreses ja existents.

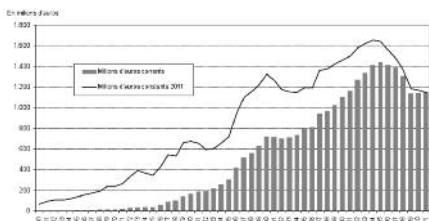
Però ahora, també cal garantir que aquest procés no pugui produir un efecte desfavorable sobre la lliure competència, el mercat de treball i l'equilibri financer dels recursos públics. Per això, s'estableixen unes salvaguardes conceptuals i generals, per preservar aquells principis i valors que regeixen en la societat andorrana: la seguretat ciutadana, el respecte al medi ambient, la preservació de la salut pública o les normes antiblanqueig.

L'obertura econòmica no ha de ser una barra lliure que pugui perjudicar els principis fonamentals

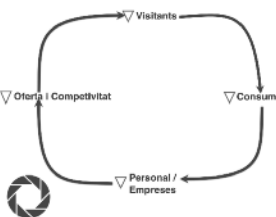
Evolució del nombre d'assalariats: 1970 – Est. 2012

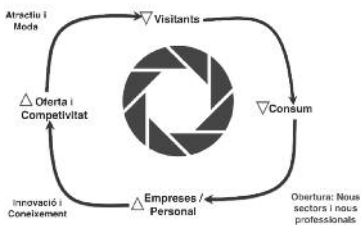
Evolució de les importacions en valor: 1960 – 2011

El cercle VICIÓS d'una economia TANCADA

El cercle VIRTUÓS d'una economia OBERTA

de l'Estat andorrà. I les salvaguardes introduïdes protegeixen el nostre país d'inversors i projectes a fins diferents dels perseguits.

L'obertura econòmica també és la reforma que potencia els valors més preuats per fer una economia justa, competitiva i homologada internacionalment.

Com el valor de la transparència: amb la Llei d'inversions estrangeres es posa punt i final a l'època de l'opacitat i dels prestanoms. No podíem continuar incentivant l'obscurantisme econòmic que constitueix un fre per a l'atracció d'inversió neta i productiva, i que alhora fa perdre moltes oportunitats al nostre país. La transparència ens permet competir amb Europa i ser reconeguts i homologats internacionalment.

O també, el valor de la igualtat d'oportunitats. Aquesta és la reforma real de la justícia i de la igualtat. No podíem pretendre una societat més justa, si tractem de forma diferent uns mateixos ciutadans que han fet d'Andorra el seu lloc de residència permanent. Amb aquesta Llei, s'elimina el requisit de 10 o 20 anys de residència, segons la nacionalitat, per obrir un comerç. La residència legal a Andorra passa a ser l'única condició, i des del primer dia, que obre la porta als drets econòmics de tots els residents.

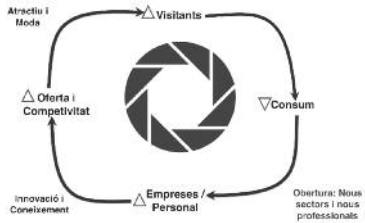
D'igual forma, també se suprimeix la necessitat de disposar de vint anys de residència per als no-nacionals per poder exercir com a professió liberal a Andorra. Tanmateix, l'exercici de l'activitat per als professionals liberals es condiona a la seva residència efectiva i permanent, així com al criteri de reciprocitat. Això vol dir, per exemple, que no es permetrà exercir d'advocat a un resident espanyol a Andorra mentre els advocats andorrans no puguin exercir lliurement (sense dispensa legal) a Espanya. I, en canvi, sí que els metges o arquitectes francesos residents legals a Andorra podran exercir la seva professió liberal a

Andorra, atès que actualment els metges i arquitectes andorranos poden treballar lliurement a França. Per tant, l'obertura també obrirà nous camins per a aquells professionals andorranos que no troben feina al nostre país. Després de l'obertura econòmica ningú no podrà parlar de les dues andorres: d'una Andorra de privilegiats, amb drets econòmics i oportunitats, i d'una Andorra menystinguda. Al contrari, el nou model d'obertura econòmica contribueix de forma decisiva a unir i cohesionar el nostre país.

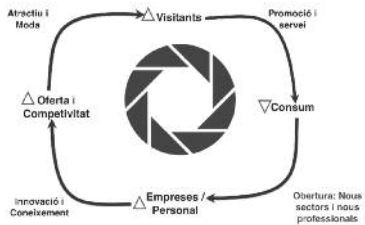
Perquè l'obertura econòmica és a doble vessant o doble batent. Necessitem igualtat d'oportunitats per a tots els empresaris i professionals andorranos o residents que vulguin expandir-se o crear activitat més enllà de les nostres fronteres. A més, la liberalització de les inversions estrangeres en els sectors de l'economia andorrana, juntament amb la signatura de convenis de no doble imposició, després de la recent aplicació d'una fiscalitat directa sobre les societats i les activitats econòmiques, ha de posar l'economia andorrana en situació de competir en igualtat de condicions amb les economies veïnes, i alhora constituir un destí atractiu per a nous sectors i empreses. Les inversions estrangeres aporten la innovació, el coneixement i la capacitat necessaris per tornar a conduir l'economia andorrana cap a una nova era de prosperitat i de creixement econòmic i social, i en definitiva, són la millor forma de potenciar els sectors econòmics actuals.

I un altre valor. El valor de l'emprenedoria: sovint, l'emprenedoria no és un valor que es fomenti en la nostra societat ni en el nostre model educatiu. En canvi, l'esperit emprenedor és el que fa avançar les societats, aporta innovació i trenca rutines. L'obertura econòmica és un acte de confiança en els nostres emprenedors. Un acte de confiança en la seva capacitat d'emprendre i de competir.

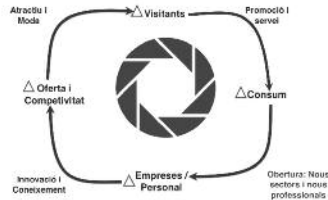
El cercle VIRTUÓS d'una economia OBERTA

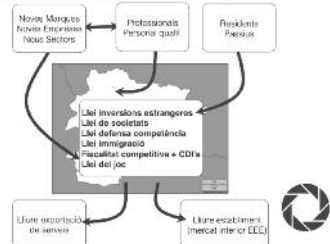
El cercle VIRTUÓS d'una economia OBERTA

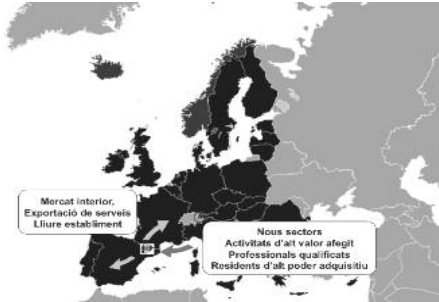

El cercle VIRTUÓS d'una economia OBERTA

Què és l'obertura?

Quina inversió estrangera volem?

Aquella que ens aporta els ingredients per competir millor

Capital **C**oneixement **C**apacitat

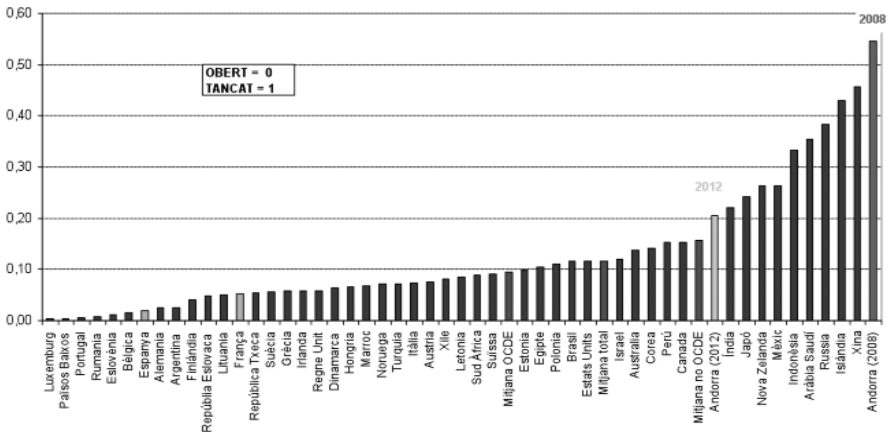

Un món més liberalitzat, amb menys traves i amb més competitivitat, és un món més dinàmic, més meritocràtic, més capaç d'obrir oportunitats per a tots, de generar riquesa i distribuir-la equitativament, de fomentar el talent i de crear llocs de treball sostenibles i de valor afegit. En definitiva, una economia més oberta fa una societat més lliure, més valenta, més pròspera i més justa.

I el valor de la democratització de l'economia: el lliure accés a l'activitat també reduirà les necessitats de concentracions empresarials que s'han produït a Andorra pel fet de tenir cada vegada un mercat més petit i tancat. I això també és obertura econòmica: poder disposar de més actors per fer més gran el pastís de la riquesa i del creixement, i de distribuir-lo de forma més justa i equitativa.

Hi havia uns anys, en què il·lustres andorrans com el Dr. Antoni Fiter i Rossell, defensaven de mantenir en mal estat els camins rals que

Restriccions a la inversió estrangera: Indicador FDI (OCDE)

comunicaven els nostres ports de muntanya amb França. Aquells no eren postulats ni conservadors ni anacrònics del seu temps. Eren dogmes de supervivència, davant l'amenaça que exèrcits francesos poguessin travessar els Pirineus per Andorra per accedir a Espanya. I la falta de bones vies de comunicació reduïa el risc de pas dels exèrcits. Aquella també era una època pròspera per a Andorra, on la indústria del ferro (amb les fargues) o de la llana (amb els ramats) va generar noves fonts de riquesa que van conduir a un creixement de la població del Principat. Això era al segle XVIII.

Però cent anys més tard, cap a mitjan segle XIX, la revolució industrial al nord d'Europa va trencar les bases de la indústria andorrana i va encetar una gran crisi que va portar a l'exili de molts andorrans i andorranes al sud de França o a Catalunya. I així van començar els reclams de l'obertura de les carreteres i de buscar nous sectors per diversificar l'economia de mitjan del XIX: hotels, balnearis i casinos.

I aquí rau la perspicàcia dels andorrans i de la supervivència d'Andorra: saber adaptar-se en cada moment a l'evolució dels temps. I efectivament, la concessió per la construcció de les carreteres els anys 1930, encara que vuitanta anys més tard de les primeres demandes dels andorrans, va conduir a la major època de creixement i prosperitat que ha viscut mai el nostre país.

Ara, ha arribat l'hora de tornar a obrir nous camins i construir unes noves carreteres, unes carreteres que no es faran amb pic i pala com fa setanta anys, ni es marcaran amb creus, fites o cussols, sinó amb les eines jurídiques del segle XXI. I la primera pedra d'aquest nou camí és la Llei d'inversions estrangeres, pal de paller d'un nou model de creixement econòmic basat en la transparència, la igualtat d'oportunitats i l'homologació d'Andorra a escala internacional. Si tots plegats, institucions i societat civil, som capaços d'omplir aquest nou marc de contingut, no haurà passat res de tan important a Andorra, des de l'obertura física amb la construcció de les carreteres que van enllaçar el nostre país amb Espanya i França a principi del segle XX.

Amb l'obertura econòmica del Principat d'Andorra, donem pas a l'Andorra de la confiança, de la competitivitat, de les oportunitats per a tots, de la diversificació i la democratització de l'economia. El nostre país, que és vell com la mateixa Europa, no ha de tenir por dels canvis. Sempre hi ha sortit guanyant. I aquest cop també serà així. Hem posat la primera pedra d'un nou creixement econòmic per a Andorra.

Jordi Alcobé i Font,
economista,
ministre d'Economia i Territori